

Dražja koruza polni kavljje v mesnicah

Bolj, ko sem premišljeval, kaj naj bi zapisal v uvodni stavek prispevka o (pre)-več in (pre)-malo živine in mesa, bolj je silila v ospredje osnovna bolečina slovenskih živinorejcev, mesarjev in izdelovalcev mesnih izdelkov: cena koruze. Cena, ki je (s čigavim dovoljenjem?) izničila povprečno 450 do 600 dni trajajoči trud rejcev živine, ko je prelomila svetovno povprečje v vrednosti kilograma mesa pitanca. Po vsem svetu se za kilogram takega mesa dobi od 8 do 10 kg koruze, pri nas pa od julija letos le 4,60 kilograma. O tem kriminalnem početju pridelovalcev koruze nikakor ni besede in dejanja z zvezne ravni, ki bi to preprečilo in postavilo na enotnem jugoslovanskem tržišču poljedelca in živinorejca v pravo vrednostno razmerje.

Žal je le tako mogoče uvesti zapis o trenutnem položaju Tovarne mesnih izdelkov, Mesarska 1, delovne organizacije Velepreskrba, TOZDMercator.

»Na domačem trgu je upadla prodaja mesa in mesnih izdelkov v sedmih mesecih za povprečno 18 odstotkov,« je povedal vodja komercialne Janez Selan. Po podražitvi (16. julija) prodajo precej manj svinjskega mesa. Pri govejem mesu se je povečalo zanimanje za cenejše dele; dražji in kakovostnejši ostajajo na kavljih. Če smo že omenili datum podražitve, navedimo še, da so v tednu pred povišanjem cen prodali toliko, da je letošnje julijsko povprečje za 11 odstotkov višje od lanskega. V mesnici na Mesarski so na primer v soboto pred podražitvijo iztržili kar 520 tisoč dinarjev. Seveda, pa bodo avgustovski indeksi prodaje prav klavrnini.

»Lani smo v sedmih mesecih zaklali 6516 prašičev, dokupili 444 ton mesa in prodali 664 ton svežega mesa, ostalo pa porabili za predelavo.

Letos smo v istem obdobju zaklali 3006 prašičev, dokupili 444 ton mesa in prodali 589 ton svežega mesa,« pravijo v TMI.

Okupujemo le prašiče in meso iz farm. Na prostem tržišču se ne pojavljamo več, kljub trenutno do 40 odstotkom nižjim prodajnim cenam živine. Farme redno pošiljajo dogovorjene količine živali oziroma mesa. Po njem pa kupci ne segajo več toliko kot

»Zakol v naši klavnici je bil večji zaradi tega, ker je pričelo kmetom zaradi predoolge zime zmanjkovati krme, ki pa je niso mogli začasno nadomestiti s predrago koruzo. V zakol pa smo sprejeli tudi vso ponujeno živino tistih zadrug, s katerimi imamo pogodbe o trajnem sodelovanju. S tistimi, s katerimi nas vežejo kupoprodajna razmerja, pa ravnamo primerno razmeram na tržišču.«

»Zanimivo pa je tudi, da se je ponudba živine močno povečala po zvišanju odkupnih cen, medtem ko jo v prvi polovici julija nismo mogli dobiti,« je razčlenil stanje poznavalec teh razmer.

Že precej let govorimo o pridelovanju cenejše domače krme. Ta naj bi tudi preprečila umetno zviševanje cen koruze. A to hotenje ne bo prav lahko uresničiti. Zakaj ne? Ko sem nedavno pripravljval odjajo za radio GLAS LJUBLJANE (UKV 102,4 megaherca) »Varujmo kmetijska zemljišča«, je prebivalca naše občine boleče dejala: »Katera in kje, če so že vse pozidali!«

Mar je tudi ta mesna kriza že davek za urbanistično (ne) strokovnost ali pa nespoštovanje stoletnih posebnosti pri pozidavanju naše majhne, svojske deželice. Prenagljeno ravnanje urbanistov, projektantov, gradbincev in investitorjev, bomo žal dolgo, dolgo plačevali,

STANE JESENOVEC

do nedavna, zaradi močno znižane kupne moči. Hladilnice v Ljubljani ga kljub obstojnejšemu pakiranju ne morejo sprejeti, ker so polne sadja in mesa. To agonijo ponudbe in povpraševanja bomo lahko premagovali nekaj časa, a bomo se, da bodo v farmah zaradi takega stanja prav kmalu prazna stojišča. Nemočni se sprašujemo, »kako bo potem«, je podrobno razčlenil ta del zagate Janez Selan in opozoril predvsem na problem močne razslojenosti kupcev. Nekateri imajo že prenapolnjene skrinje, žal pa velika večina ne more kupiti več niti posamične zarezbrnice.

V skupnem seštevku je pri goveji živini položaj prav tako skrb vzbujajoč kot pri prašičih. Lani so v TMI zaklali 2989 goved in dokupili 392 ton mesa. Letos so zaklali 3257 goved in dokupili 296 ton mesa.

Vest iz Bijelega Polja

V pobrateni občini Bjelo Polje izhaja glasilo SZDL – »Bjelopoljske novine«, glasilo izhaja desetdnevno in v njem je predstavljenih veliko zanimivosti iz življenja in dela občine Bjelo Polje. V zadnji julijski številki je med drugim predstavljen tudi delovni kolektiv NAMJENSKA, v katerem proizvajajo drobne dele za hidravliko, pnevmatiko in letalsko industrijo, nudijo pa tudi različne usluge številnim drugim kolektivom s področja strojne industrije.

V tovarni delajo kot složna družina, zvmemo iz zapiska v glasilu. »Srce« tovarne predstavlja 250 strojnikov, katerih povprečna starost je 23 let.

Direktor Namjenske, Slobodan Ščekić, pravi, da so z dosežki tovarne, v kateri delajo predvsem z uvoženimi stroji, povsem zadovoljni. V proizvodnji že tudi uvajajo lastne tehnološke rešitve in nasploh vladata v kolektivu velik delovni elan in disciplina.

Precej pozornosti namenjajo tudi skrbi za družbeni standard zaposlenih, sicer pa znaša povprečni osebni dohodek v tem mladem in uspešnem bjelopoljskem kolektivu 15 tisoč dinarjev, skupni načrtovani letni prihodek pa je okrog 600 milijonov dinarjev.

S takšnim načinom dela, kot ga imajo v Namenski sedaj, se ne boje, da delavci ne bi bili zadovoljni in da ne bi dosegli načrtovanega.

VEČJI IZVOZ V LETOŠNJEM PRVEM POLLETJU

Dobro gospodarjenje – boljši dohodek

Delovne organizacije na območju občine Ljubljana Center so v prvem polletju letošnjega leta razmeroma dobro poslovale. Eden od kazalcev dobrega poslovanja so tudi podatki o izvozu. Tako so gospodarske in negospodarske organizacije v občini povečale izvoz blaga v primerjavi z lanskim letom kar za 35,4%.

Izvojni rezultati v naši občini so ugodnejši kot v celotni Ljubljani, kjer je znašala rast izvoza 13,5%, medtem ko se je v vsej Sloveniji povečal izvoz blaga za 7%.

Konvertibilni izvoz se je v naši občini v povprečju povečal za 38%. V celoti so na konvertibilni trg izvozili 86,6% blaga.

Obiskali smo nekatere delovne organizacije in jih povprašali o njihovih rezultatih v letošnjem letu. V **Kartonažni tovarni** so nam povedali, da so v prvi polovici letošnjega leta izpolnili plan 99%, kar pomeni skoraj v celoti. Ustvarili so 133 milijard dohodka, kar je za 7% več kot v enakem obdobju lani. V primerjavi s prvo polovico lanskega leta so pove-

čali sredstva za amortizacijo kar za 100%.

Na področju izvoza so nekoliko pod planom. Na konvertibilni trg so izvozili za 10% manj kot lansko leto. Pač pa so precej uspešni pri izvozu v dežele v razvoju oz. na klirinško področje, kamor so v letošnji prvi polovici leta izvozili še enkrat več kot lani. Najmočnejši izvoznik je TOZD Kartonažna, veliko pa so pričakovali od nove investicije TOZD Lepenka iz Trziča, vendar pričakovanja niso bila izpolnjena. Poskusna proizvodnja je pač trajala nekoliko dlje, kot je bilo predvideno, vendar upajmo, da bodo pomanjkljivosti nadoknadili v drugi polovici leta. Z izvozom na Bližnji Vzhod so

imeli nekoliko problemov zaradi transporta, vendar kljub temu na to področje veliko prodajo.

V tovarni Rog ugotavljajo, da so bolje poslovali kot lani, čeprav so letni plan presegli komaj za 2%. Probleme pa predstavlja predvsem razkorak med proizvodnimi stroški in prodajno ceno koles, ki se je povečala le za 24%, medtem ko so se materialni stroški proizvodnje povečali za 40 in celo več odstotkov.

»Vedno večji so tudi zahtevki po devizah, ki pa jih je iz leta v leto manj, čeprav se trudimo in skušamo prodreti tudi na nova tržišča. Letos nam je sicer dober izvoz v ZRN pokvarilo slabo vreme v tej državi, medtem ko poteka izvoz v Anglijo tako kot prejšnja leta. Skušamo prodreti tudi na tržišča Egipta, Grčije in Angole, vendar zaenkrat še nismo dobili odgovora na naše ponudbe,« pravijo v Rogu.

Tovarna mesnih izdelkov v precepu nakupnih in prodajnih cen

KAJ DELAJO TAJNIKI V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Vse dogajanje v malem prstu

Vsaka krajevna skupnost v naši občini ima poklicnega tajnika. Kakšno je njegovo delo, kakšne so njegove zadolžitve? Mnogo krajanov je, ki ne vedo odgovora na to vprašanje. Včasih govorimo, da dela tajnik dobro, včasih, da dela slabo. Z željo, da bi izvedeli kaj več o njihovem delu, smo nekatere izmed njih naprosili, naj spregovorijo sami. Iz pogovora povzemamo nekaj najbolj pomembnih misli in ugotovitev.

Tako kot so med krajevnimi skupnostmi velike razlike, so razlike tudi v delu njihovih tajnikov. Za vse pa velja, da naj bo tajnik neke vrste motor – gonilna sila krajevne skupnosti.

»Tajnik mora biti na tekočem z vso problematiko, je poudaril Miha Kapele iz Stare Ljubljane. »Dodobra mora vedeti za delovanje sleherne družbenopolitične organizacije, za delo delegacij in za hišno samoupravo, v zadnjih letih pa tudi za SLO. V stalnih stikih mora biti s krajski in marsikdaj posredovati tudi pri njihovih povsem osebnih zadevah.«

»Za slehernega krajana, ki pride na sedež KS, moraš najti prijazno besedo,« je dodala Silva Jaklin iz Gradišča. »Včasih pride kdo brez pravega vzroka; pride preprosto zato, da se z nekom pogovori in da ga nekdo posluša. Tudi za takega krajana si moremo najti čas in največkrat nam ni žal, ko vidimo, da odhaja od nas pomirjen in zadovoljen.«

»Praktično traja naš delavnik ves dan,« je bilo enotno mnenje vseh, ki so sodelovali v pogovoru. Z delom začno zjutraj, tako kot vsi drugi, vendar pa to ne pomeni, da lahko ob tretji ali četrti uri zaklenejo predale in gredo domov. Težišče družbenopolitičnega dela je v popoldanskih in večernih urah in v večini primerov mora biti tajnik zraven. Tudi večina krajanov prihaja popoldne in zvečer.

Mogoče bi kazalo premakniti začetek delovnega časa na kasnejšo uro, deseto ali enajsto dopoldne, da bi se tako približali osemurnemu delavniku? »Tako pa spet ne more biti,« menijo tajniki, »saj je vrsta opravil take narave, da je povezana z delovanjem drugih delovnih organizacij in služb. Te pa v glavnem delajo v dopoldanskih urah.«

»Večina tajnikov deluje tudi v različnih družbenopolitičnih organizacijah v krajevni skupnosti,« je dejal Miha Kapele. »Zaradi tega imajo še veliko drugih zadolžitve in vrsto obveznosti.«

V nekaterih krajevnih skupnostih imajo pripombe na delo tajnikov, češ, da ne opravljajo svojih nalog tako kot bi bilo treba. »To je približno tako kot na vseh drugih delovnih področjih. Nekateri delajo bolje, nekateri slabše. Sicer pa je treba vedeti tudi za objektivne težave.«

Tajnik ne more biti na delovnem mestu, če nima pregleda čez vso krajevno skupnost. Vedeti mora kako krajevna skupnost »dih«. Če je s te strani vse v redu, potem je mnogo zadev odvisnih od delovanja različnih organov in DPO v krajevni skupnosti. Te organe pa vodijo aktivisti – volonterji. Če so delavni in opravljajo v redu svoje zadolžitve, potem je tajnik tisti, ki jim samo pomaga urejati tehnično stran njihovega dela. Če pa se denimo predsednik nekega organa ali DPO ne zmeni za svoje delo, potem je največkrat tudi tajnik brez moči in zunanji opazovalec lahko samo ugotovi, da krajevna skupnost ne deluje kot bi morala.

»Dogovorili smo se za nek delovni čas,« je dejal Tone Jančar iz Novih Poljan, »in največkrat smo na delovnem mestu še pred določeno uro in tudi po njej. Krajana ne odslovimo, če pride takrat ko ni tako imenovanih uradnih ur. Takšnih ur v bistvu sploh ne poznamo. Res pa je, da se krajski jezijo, če nas ni v pisarni tudi takrat, ko nimamo delovnega časa. Pa še nekaj. Na sedežu KS delata običajno dva delavca: tajnik in vodja pisarne. Zgodi se, da je eden od njih odsoten, drugi pa mora nujno na sestanek ali po drugih opravkih. To je nerodno, krajski se hudujejo, mi pa si ne moremo pomagati.«

Mnenja za prispevek o delu tajnikov krajevnih skupnosti so prispevali: Silva Jaklin (Gradišče), Tone Jančar (Nove Poljane), Miha Kapele (Stara Ljubljana), Vida Mikuz (KS Poljane), Ana Sedej Preželj (Ledina) in Darja Kunaver (Prule).

Tajniki imajo v zadnjih letih še eno, zelo pomembno zadolžitev. Skrbeti morajo za obrambne priprave in so upravitelji obrambnega načrta. To jim vzame veliko časa. Za obrambne priprave so sicer odgovorni predsedniki svetov KS, tajnik pa je tisti, ki mora skrbeti, da vse poteka v redu.

Na vprašanje ali bi kazalo kaj spremeniti pri njihovem delu, tajniki niso dali določene odgovora. Narava dela je taka, da je v vsaki krajevni skupnosti nekoliko drugače. Vsi pa so poudarili, da so opislali svoje delo izključno z lastnega gledišča in da imajo drugi bržčas drugačno mnenje o njem.

NIKO ISAJEVIČ